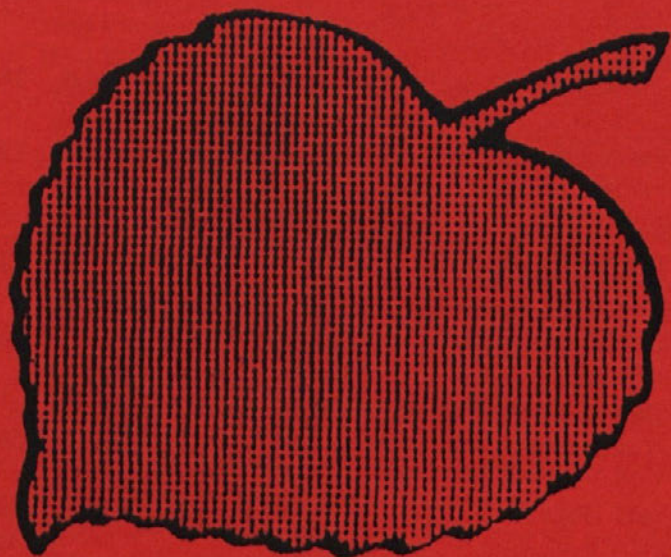

5-6/95

VERENIGING VRIENDEN VAN SLOVENIË
Združenje Prijateljev Slovenije

Lipa

Indien onbestelbaar
retour aan:
OTTERLAAN 13
2623 CV DELFT

(ISSN 0928-8376)

INHOUD

Voorwoord	1
Aankondiging en Mededeling	2
De ontwikkelingen in Slovenië	3
Dušan Mravlje: De winnaar van de Trans America '95-loop	17
Kučan op televisie in Groot-Brittannië en Nederland	18
Sloveense onafhankelijkheid- vandaag en morgen (III)	19
Beroemde Slovenen op Tolar-biljetten: Rihard Jacopic	22
Slovenië, Italië en de EU	26
Over "Een nauwe en onrechtvaardige grens" of hoe het buitenlandsbeleid van Mussolini wordt gereanimeerd	28
Koken met Bojan	32
Kuhajmo z Bojanom	34

Jaargang 4 nummer 5/6, december 1995

werd verzorgd door de redactie, met medewerking van Lucreë van den Heuvel en Wouter Bruijning.

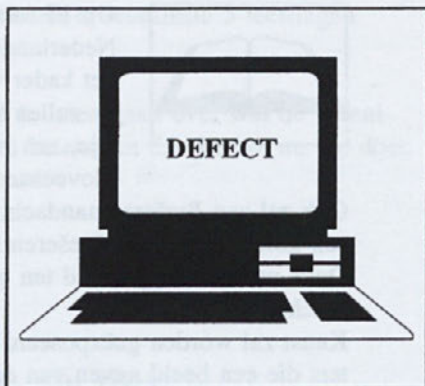
Uit deze uitgave mag niets worden overgenomen, tenzij met bronvermelding. Een exemplaar is te bestellen door f5,- over te maken op giro 6318199 t.n.v. de Vereniging Vrienden van Slovenië te Leiden.

Meningen die in Lipa worden geuit, worden niet noodzakelijk gedeeld door het bestuur.

Geachte leden van de vereniging Vrienden van Slovenië

Hoe belangrijk de techniek van daag de dag is ook binnen een vereniging als de onze merk je pas wanneer die je in de steek laat. Doordat de computer vlak voor het uitkomen van "LIPA" ons in de steek liet, komt dit nummer later dan gepland. Hiervoor onze excuses.

Het nieuwe jaar breekt aan en we hopen een op een produktief jaar. Met het bestuur zijn wij enige tijd geleden over de grens van het nieuwe jaar heengestapt en de eerste plannen zijn al gemaakt.

Gepoogd wordt om in het nieuwe jaar Slovenië verder te promoten in Nederland. Hiertoe is al een eerste bijeenkomst gepland op 17 februari, houdt deze datum vrij. (Zie ook elders in dit blad).

De contacten met instanties die een verbinding hebben met Slovenië zullen worden geïntensiveerd en nieuwe zullen worden gelegd.

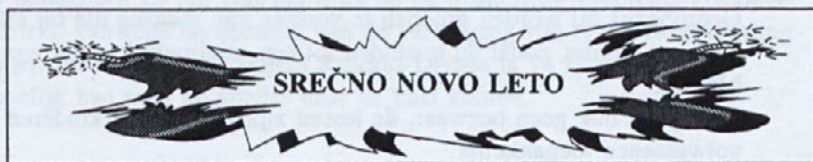
Ook zal het bestuur proberen meer leden te activeren. Hiertoe zullen alle leden telefonisch worden benaderd om te zien of er behoeften zijn waarin de vereniging zou kunnen voorzien.

Er zal in samenwerking met de Sloveense ambassade getracht worden Sloveense lessen op te zetten.

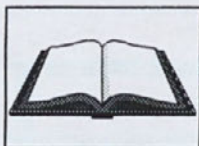
Over de continuïteit in het nieuwe jaar hoeven wij ons geen zorgen te maken. Drie enthousiaste leden hebben al aangegeven een actieve rol binnen de vereniging te willen vervullen. Uiteraard juicht het bestuur dit van harte toe.

Rest ons U allen een gelukkig en voorspoedig 1996 toe te wensen.

Het Bestuur

AANKONDIGING

Op 17 februari wordt er een gecombineerde Sloveens-Nederlandse "dichtmiddag" georganiseerd in Delft in het kader van "Slovenski Kulturni Praznik".

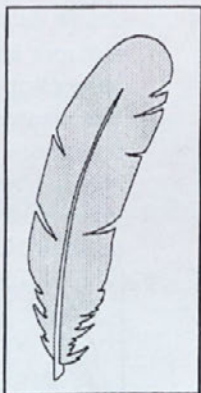
Er zullen Sloveense en Nederlandse dichters te horen zijn, een Nederlandse troubadour en een pianiste die Sloveense muziek speelt.

Ook zal aan Prešeren aandacht worden besteed. Na een korte uitleg over Prešeren zal zowel Sloveens als Duits werk van zijn hand ten gehore worden gebracht.

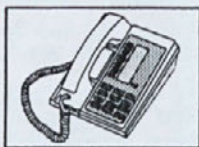
Kunst zal worden geëxposeerd aan de hand van posters die een beeld geven van een internationaal succesvolle groep Sloveense kunstenaars.

Aan het eind van de middag kunt u gebruik maken van een maaltijd, uit o.a. de Sloveense keuken.

Houdt u derhalve de middag van 17 februari vrij. Een nadere persoonlijke uitnodiging met precieze plaats en tijd zal u, begin februari, worden toegezonden.

MEDEDELING

Binnenkort zult U worden gebeld met de vraag of er bij U of in uw omgeving interesse bestaat voor het leren of verbeteren van de Sloveense taal. Lidmaatschap van onze vereniging is hiervoor niet noodzakelijk.

Misschien dat het leuk is om samen met vrienden deel te nemen aan deze cursus. Niveaoverschillen zijn geen bezwaar daar de lessen gevolgd kunnen worden door zowel beginners, gevorderden als vergevorderden. Behalve Slovenen zijn natuurlijk ook Nederlanders van harte welkom.

Geprobeerd zal worden groepen te vormen van mensen die bij elkaar in de buurt wonen, zodat de reistijden tot een minimum kunnen worden beperkt.

Leeftijd is ook geen bezwaar, de lessen zijn zowel voor kinderen als volwassenen toegankelijk.

Ook de kosten zullen geen obstakel vormen. De docenten worden beschikbaargesteld door de Sloveense overheid.

De lessen zullen doorgang vinden wanneer er tenminste 5 leerlingen worden gevonden.

Verder wil ik U vragen uw gedachten te laten gaan over wat de vereniging in uw ogen nog meer voor U kan betekenen dan het tot nu toe doet. Heeft U vragen of suggesties, belt gerust.

Stian Krook (071-5144233)

De ontwikkelingen in Slovenië: juli 1995

Toerisme in Slovenië

Op 10 juli werd bekend gemaakt dat er 11.000 toeristen in het land waren en dat is, vergeleken met vorig jaar, een stijging van 10%.

Het grootste aantal bezoekers was afkomstig uit Italië, Oostenrijk, Duitsland en Kroatië. De meeste toeristen waren te vinden in de 15 Sloveense kuuroorden. Dit jaar waren er 28% minder toeristen dan verleden jaar aan de kust.

De Sloveense deviezenreserve is ook gestegen: in de vijfde maand betrof het 435 Miljoen dollar. Dit

is een goede 30 % meer dan verleden jaar in dezelfde periode.

Nieuw deel snelweg geopend

Op donderdag 13 juli was het druk op de tolsnelweg Ljubljana-Postojna-Razdrto, vanwege de opening van de verlenging van de snelweg richting Koper. Het betreffende traject Razdrto-Divava is 14 kilometer lang.

Hopelijk kan men nu sneller naar de kust komen.

Nederlandse verongelukt

Op 14 juli is er bij het meer van Bohinj bij de plaats Bohinjska Bela een Nederlandse vrouw verongelukt. Het gaat hierbij om de 28-jarige Maria Nicolien. Zij was op vakantie met negen collega's.

EFTA overeenkomst ondertekend met Polen

Op maandag 17 juli werd in Ljubljana een vrijhandelsovereenkomst ondertekend tussen Polen en Slovenië, die zal ingaan op 1 januari 1996.

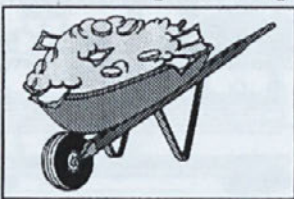
Eurocommissie op driedaags bezoek

Rond 19 juli was de Europese Commissie op driedaags werkbezoek in Slovenië. Er werd ondermeer gesproken over de Sloveense plannen tot het jaar 2000. Slovenië wil zich graag snel bij de EU aansluiten.

President ontvangt vertegenwoordigers

De Sloveense president Milan Kučan ontving o.a. de Pakistaanse ambasadrice Masuma Hasan en sprak onder meer over verbeterde samenwerking tussen beide landen. Verder ontving hij de Armeense ambassadeur Arman Kirakossian en de Indiase ambassadeur. De ambassadeur van India, Kiran Kumar Doshij, was op bezoek bij de Sloveense president om de aanbevelingsbrieven i.v.m. de vestiging van de Indiase ambassade in Slovenië aan te bieden.

Sloveense import en export

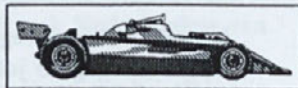

In de eerste vijf maanden van 1995 werd er voor 2,57 miljard dollar geëxporteerd en voor 2,71 miljard dollar geïmporteerd.

In de maand mei werd er voor 612,9 miljoen dollar geïmporteerd (een stijging van 38,5% t.o.v. 1994) en er werd voor 544,8 miljoen dollar geëxporteerd (stijging 26,3%).

Nieuwe snelheidsradar bij Sloveense politie

Vanaf 20 juli 1995 heeft de Sloveense politie een nieuw wapen tegen snelheidsovertreders, namelijk een laserradar. Het apparaat ziet eruit als een soort pistool. Men kan ermee meten tussen de 30 en 500 meter voor of achter de auto en het registreert snelheden tussen de 0 en 250 km per uur.

De nacht van Bled

Elk jaar wordt op 22 juli de nacht van Bled georganiseerd, waarbij 's nachts waxinelichtjes in eierdoppen op het water worden aangestoken. Dit jaar waren er zo'n 15.000 lichtjes te zien op het meer van Bled, ongeveer 15% meer dan vorig jaar.

Cultuur

Vanaf 28 juli werd in Beltinci (Prekmurje) voor de 25ste keer het internationale folklorefestival gehouden. De deelnemers uit (een dertiental landen) kwamen met 120 folkloregroepen. Totaal waren er meer dan 6.000 "folkloristen" aanwezig.

Sloveense tolar convertibel

Per 1 september 1995 is de Sloveense tolar convertibel, wat betekent dat de tolar zo stabiel is dat hij gebruikt kan worden bij internationale transacties. Dit zal ook betekenen dat men de tolar in het buitenland kan omwisselen, wat weer goed is voor de economie van Slovenië en uiteraard voor de toerist.

Paus Johannes Paulus II

Zoals bekend is, zal de paus van 17 t/m 19 mei 1996 volgend jaar Slovenië bezoeken. Hij zal ondermeer de volgende plaatsen aandoen: Ljubljana, Brezje en Maribor.

***Reeds 30 jaar uw betrouwbare partner
in gemotoriseerde tweewielers...***

TOMOSNEDERLAND

TOMOS NEDERLAND TRADING COMPANY B.V.

Kweekweg 24, 8161 PG Epe – Postbus 172, 8160 AD Epe
Telefoon 05780-13155 – Fax 05780-16480

Buitenlands kapitaal in Slovenië

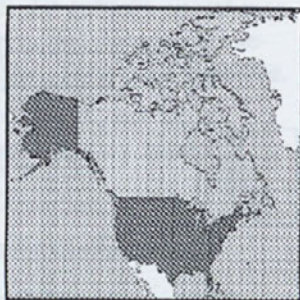
NAAM BEDRIJF	BUITENLANDSE INVESTERINGEN	BUITENL. KAPITAAL IN US\$* Miljoen	%
Farrio Slovenia	Saffa Group Italy	75,4	100
Revoz	Renault France	54,0	54
Papirnica Vevče	Brigl en Bergmeister	45,1	51
Sava Kranj	Semperit Austria	40,3	28
ÖMV - Istra	ÖMV Austria	31,8	43
Tobačna Ljubljana	Reemstra Germany Seita France	31,3	77
Cimos Inter- national	Citroen & Peugeot France	27,5	49
Krka Novoterm	Pfleider Germany	23,3	80
Henkel Zlatorog	Henkel Austria Austria BASF Hoechst Germany	21,1	51
MG Ruše	Messer Griesheim Germany	17,7	91
Kolektor Idrija	Kirkwood Industries	17,3	51
Iskra-Tel	Siemens Germany	15,8	47
Banka Creditan- stalt	Creditanstalt Austria	15,3	99
Bank Austria	Bank Austria	14,3	96
SKB banka	EBRD* UK Smith New Court	10,2	20

*EBRD= European Bank for Research and Development

Ontwikkelingen in augustus 1995

Slovenië en Canada

Sinds 1 augustus heeft een Sloveen in bezit van een Sloveens paspoort geen visum meer nodig voor reizen naar Canada.

Sloveense militairen in V.S.

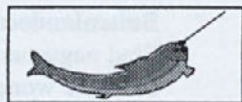
Sloveense militairen waren van 6 t/m 28 augustus in de Verenigde Staten, waar ze meededen aan de internationale oefening met de naam "Cooperative Nugget 1995". Deze oefening werd gehouden in de staat Louisiana en was georganiseerd door de V.S. en de organisatie Partners voor de vrede. Er waren deelnemers uit zo'n 14 landen.

Sport Sport Sport

Brigita Bukovec werd tijdens de WK atletiek in Göteborg op 6 augustus 8ste in de finale hordenlopen 100 meter.

Sloveense sardines voor Italië

Italianen zullen in Izola dit jaar tussen de 150 en 200 ton verse sardines kopen. Dit werd in het weekend van 16 augustus bekend gemaakt.

Goedkope Sloveense benzine

Niet alleen Oostenrijkers en Italianen komen in Slovenië benzine inslaan. Nu komen ook mensen uit Kroatië en Hongarije net over de grens benzine tanken. In Slovenië zou het voor hen ongeveer 50% goedkoper zijn.

Sloveense teletekst nu op Internet

Sloveense teletekst is nu ook op Internet. Het adres is:
<http://www.abm.si/cgi-bin//teletext.pl/kanal-01/>

Slovenië voor het eerst bij wereldconferentie van inkers

Van 15 tot 19 augustus vond in Lausanne, Zwitserland, de 34ste wereld-inkker-conferentie plaats. De conferentie, die tevens een tentoonstelling omvatte, werd georganiseerd door APIMONDIA. Het was de eerste keer

dat Slovenië hierbij aanwezig was. Vanuit Slovenië waren er 22 deelnemers op de tentoonstelling.

Landbouwbeurs Gornja Radgona

Op de jaarlijkse landbouwbeurs in Gornja Radgona, die gehouden werd van 26 augustus t/m 3 september 1995, waren meer dan 30 landen vertegenwoordigd.

Ontwikkelingen in september '95

Sport sport sport

25 augustus jl. werd de loting bekend gemaakt voor het Europese voetbal. In de UEFA Cup speelde SCT OLIMPIJA uit Ljubljana tegen Roda JC. en Maribor Branik moest spelen tegen Olympiakos uit Griekenland. Op 12 september was de eerste wedstrijd, de uitslag was Roda JC-SCT Olimpija 5-0. Op 26 September werd de tweede wedstrijd gespeeld, het werd 2-0 voor OLIMPIJA.

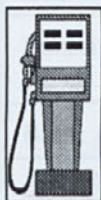

Buitenlanders in Slovenië

Eind augustus werd bekend dat er dit jaar in totaal 42.000 buitenlanders in Slovenië wonen, zo'n 6.000 meer dan vorig jaar. Daarvan werken er 15.000, van wie de meesten in de bouw, de reiniging, en op de boerderij. Verreweg de meesten zijn afkomstig uit ex-Joegoslavië, zo'n 97,4%.

Economische ontwikkelingen

Interspar opende op 29 augustus haar tweede grote filiaal in Celje. Er was geprotesteerd door de lokale supermarkten uit angst voor omzetverlies.

Op 31 augustus werd bekend dat SHELL en Mc Donald's het plan hadden gezamenlijk een benzinepomp en fastfoodrestaurant in Novo Mesto te openen. De lokatie zou zijn bij het busstation van Novo Mesto, waar nu een parkeerplaats is voor vrachtwagens. SHELL interesseert zich ook voor een lokatie bij de noordelijke rondweg om Novo Mesto voor een benzinepomp.

Op 1 september maakte Adidas, de Duitse sportschoengigant, bekend dat ze de samenwerking met de Sloveense schoenfabrikant Planika uit Kranj zal stoppen als de prijs niet 30% lager wordt. Als dat gebeurt, vreest men dat er 20% van het personeel zal worden ontslagen. Het betreft werknemers in de fabrieken van Planika in Kranj, Turnišče, Tolmin en Breznice.

Sloveense export

Slovenië heeft in 1994 naar Nederland voor 99,5 miljoen dollar geëxporteerd en naar Suriname voor 15.000 dollar.

Medailles voor Sloveense wijnen

Tijdens de Landbouwbeurs in Gornja Radgona van 26 augustus t/m 3 september, werden door vinologen zo'n 556 monsters van Sloveense wijnen geproefd. Daarvan kregen er 34 de grote gouden medaille, 230 goud, 239 zilver en 50 kregen de oorkonde. Vier wijnen kregen ook kampioenmerken, te weten:

Laski Rizling 1993 van Mira Munde uit Kog,
Teranton 1989 van KZ Vinakras uit Sežana,
Renski Rizling droge aardbeikeuze 1994 van Vinag uit
Maribor en
Zlata Radgonska Penina (Champagne) van Radgonski Gorici
uit Gornja Radgona.

Cultuur cultuur cultuur

De wereldberoemde tenor José Carreras was in Ljubljana waar hij o.a. een optreden gaf. Hij sprak ook met president Milan Kučan en de burgemeester van Ljubljana, Dimitrij Rupel. De persoonlijke arts van de tenor, Ciril Rozman (een Sloveen), kwam vanuit Barcelona ook naar Slovenië. De tenor schonk 20.000\$ aan een organisatie voor hulp aan hemofiliepatiënten.

Sloveens danspaar wereldkampioen

Op 18 september werd, in Dorsten (Duitsland), het jonge danspaar Matej Krajcer en Janja Lesar wereldkampioen Latijns-Amerikaans dansen, in de categorie tussen 14 en 19 jaar. Er deden 68 paren uit 36 landen mee.

Visumplicht

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Slovenië maakte bekend dat de Slovenen nog voor 136 landen een visum nodig hebben.

Nieuwe krant in Slovenië

Per 17 september is er in Slovenië een nieuwe krant bijgekomen. De krant heet NEDELO. NEDELO is een uitgave van DELO en verschijnt iedere zondag.

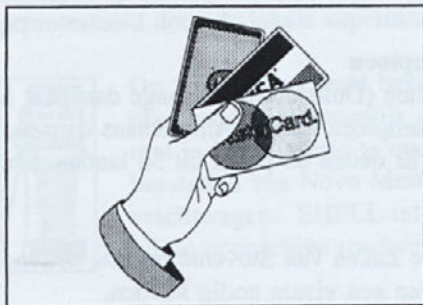
Ontwikkelingen in oktober '95

Rechtstreekse vluchten tussen Ljubljana en Amsterdam

Op dinsdag 24 oktober maakte Adria-airways bekend, dat zij vanaf 16 december 1995 rechtstreekse vluchten zal uitvoeren tussen Ljubljana en Schiphol. De vluchten vinden voortaan elke zaterdag plaats.

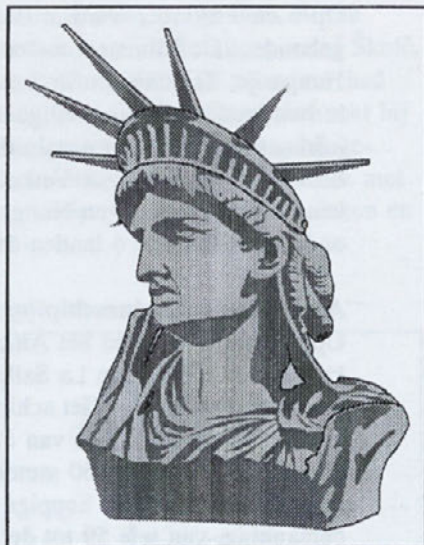
Eurocard en Sloveense geldautomaten

Sinds enige tijd kunnen buitenlanders in Slovenië bij geldautomaten van de SKB-bank terecht. Als men een Euro-card/Master-card heeft of de giromaatpas van de Postbank, kan men nu geld uit de muur halen. Op dit moment geldt het alleen nog maar voor de automaten van de SKB.

Premier op bezoek in de VS

Zondag 1 oktober jl. vloog de Sloveense premier, Janez Drnovšek, naar de Verenigde Staten voor een vierdaags bezoek. Drnovšek hield een toespraak voor de VN en op 2 oktober had hij samen met de Minister van Buitenlandse Zaken, Zoran Thaler, een gesprek met de Secretaris Generaal van de VN, Boutros-Gali. Op woensdag 4 oktober had de premier een gesprek met Senator Bob Dole in Washington. Verder bezocht hij het nieuwe kantoor van de LBS-bank aan de 52nd Street en de winkel van Rogaška aan Madison Avenue.

Miss Slovenië

Op 30 september werd Miss Slovenië gekozen. De winnares was de 20-jarige, 1.73 m. lange Teja Boškin uit Koper. Zij werd gevolgd door Ksenija Vlah (20 jaar en 1.74 m.) uit Vrhnik en op de derde plaats kwam Lilijane Remich (22 jaar en 1.72 m.) uit Maribor.

Teja Boškin mag Slovenië vertegenwoordigen bij de Miss-World verkiezing in Sun City, Zuid-Afrika, op 18 november aanstaande.

Het meest fotogeniek was Nataša Verstovšek (20 jaar 1.74 m. lang) uit Grosuplje.

Sloveense Ambassadeur beschoten

Op 2 oktober werd de Sloveense Ambassadeur in Bosnië, Drago Mirošič, beschoten in Sarajevo. De ambassadeur raakte niet gewond.

Eerste McDrive in Slovenië geopend

Vanaf 28 oktober kan men in Ljubljana terecht bij de McDrive van McDonald's. Die te vinden is tegen over Interspar en naast Žito. Het adres is Šmartinska 154. McDonald's heeft plannen om voor het jaar 2000 nog 35 filialen te openen en nog verscheidene McDrives.

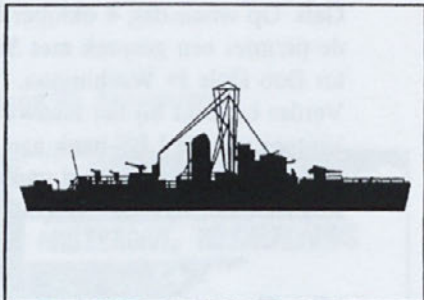
Conferentie van verkeersministers uit 6 landen

Op 6 en 7 oktober werd in Bled de 5de conferentie over verkeerspolitiek gehouden. De Ministers waren afkomstig uit Slovenië, Kroatië, Oostenrijk, Hongarije, Tsjechië en Slowakije. Zij spraken o.a. over de verkeerspolitiek in hun land: ecologie, veiligheid op de weg, aanleg en verbetering van de infrastructuur en over aansluiting bij de EU. Op 7 oktober werd door de Sloveense Minister van Verkeer en Waterstaat een overeenkomst ondertekend met Oostenrijk en Hongarije. Aan het einde van de conferentie ondertekenden alle 6 landen de Declaratie van Bled.

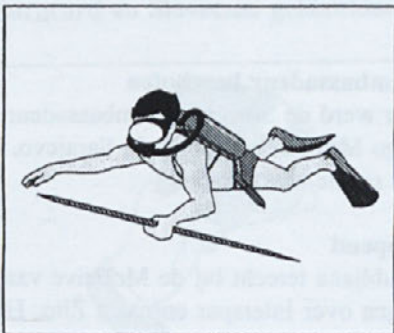
Amerikaans Marineschip op bezoek

Op 9 oktober bezocht het Amerikaanse admiraalsschip La Salle, de haven van Koper. Het schip behoort tot de 6de vloot van de Verenigde Staten, is 160 meter lang en heeft een 676 koppige bemanning, van wie 59 tot de Admiraalsstaf behoren. Er waren ook Marva's aan boord. Het schip heeft minder wapens dan andere schepen, maar meer computers,

radars en elektronische apparatuur voor telecommunicatie en controle. Op het schip sprak onder andere Minister van Defensie Jelko Kacin met de Amerikaanse Vice-Admiraal, Donald Pilling. Het bezoek toonde wederom de uitstekende samenwerking tussen de VS en Slovenië.

Nieuw Sloveens Record

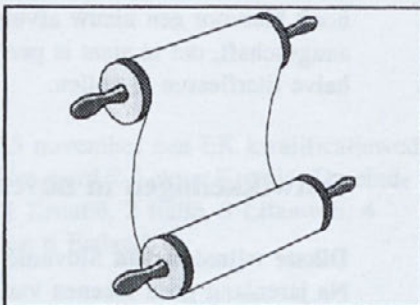
Op 9 oktober heeft een groep van 5 duikers gedoken in het meer Zgornje Kriško Jezero, dat op 2158 meter hoogte ligt. De groep bestond uit drie duikers van de Speciale Eenheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken een duikinstructeur uit Portorož, Ugom Fondo en een fotograaf, Arnej Hodalič. Met deze actie hebben ze een nieuw Sloveens record in hoogte-duiken gevestigd.

Voorzitter Israëlische parlement op bezoek

Op 10 oktober kwam de voorzitter van de Israëlische Knesset, Sevah Weiss, op uitnodiging van de Sloveense parlementsvoorzitter, Jožef Školč, op driedaags officieel bezoek in Slovenië. De Israëlische voorzitter had met Školč een gesprek achter gesloten deuren. Op 11 oktober bezocht hij de Judovski skupnosti Slovenije (Joodse groep Slovenië), waar hij gesprekken voerde met de leden. Op 12 oktober voerde hij gesprekken met de Sloveense president, de Sloveense minister van Buitenlandse Zaken en met die van Economische Zaken.

Verhuizing oudste archief van Slovenië

Op zaterdag 14 oktober werd de nieuwe ruimte geopend van het Piranse archief, dat het oudste is van Slovenië en het op drie na oudste van Europa. Het archief herbergt documenten waarvan het oudst geschreven dateert uit 1036. Bij de opening waren er gasten uit o.a. Noorwegen, Macedonië en Italië, terwijl ook de Italiaanse consul in Koper en de Sloveense minister voor Cultuur, Sergij Pelhan, aanwezig waren.

Nationaal voetbalelftal van Slovenië

Op 11 oktober heeft Slovenië thuis gewonnen van Oekraïne met 3-2 (0-2). De wedstrijd werd gespeeld in stadion Bežigrad, Ljubljana. De stand in groep 4 voor het EK is: 1 Kroatië, 2 Italië, 3 Litouwen, 4 Oekraïne, 5 Slovenië en 6 Estland.

Vol wijnvat van 150 liter gestolen

In de nacht van 12 op 13 oktober is er in Jarmovec bij Dramij een vol wijnvat gestolen. De eigenaar van de wijnkelder ontdekte dat de volgende ochtend, toen bleek dat de sloten waren opgebroken.

Economie economie economie

Op 12 oktober heeft kledingfabrikant MURA uit Murska Sobota, een exclusieve winkel voor dameskleding geopend in Budapest, Hongarije. De zaak is gevestigd in de luxe winkelstraat Vaci. In de planning zijn tevens een dergelijke winkel in Zagreb, en een dames- en herenmodezaak in Praag, Tsjechië.

Slovenië is sinds 1 oktober lid van EUROCONTROL, dat zijn hoofdzetel heeft in Brussel. Eurocontrol is de overkoepelende organisatie voor luchtverkeersbegeleiding. Deze organisatie heeft Slovenië geholpen bij de installering van moderne apparatuur.

Nieuw Sloveens mineraalwater in de winkel

Bierbrouwer UNION uit Ljubljana heeft sinds kort naast bier en ijsthee, ook mineraalwater in het assortiment. De naam van het nieuwe water is ZALA. Het is verpakt in 1,5 en 0,5 liter plastic flessen. De bierbrouwer heeft hiervoor een nieuw afvulsysteem ter waarde van 10 miljoen DM aangeschaft, dat in staat is per uur 6000 halve literflessen en 4000 anderhalve literflessen te vullen.

Ontwikkelingen in november '95

Dikste wijnstok van Slovenië

Na jarenlang geen tekenen van groei te hebben gegeven, groeit de dikste wijnstok van Slovenië weer. Hij bevindt zich in de gemeente Gornja Radgona, die sinds 1852 bekend staat om de champagne (vooral Radgonsko Zlato Penine).

Op de Šlebingerjev heuvel groeit deze dikste wijnstok weer. De leeftijd is niet bekend, maar er wordt aangenomen dat hij even oud is als de wijnkelder, dus zo'n ruime 230 jaar. Hij heeft een hoogte van ca. 40 cm. en een omvang van 72 cm. De wijnstok is goed voor ongeveer 250 liter wijn.

Eerste officiële bezoek Sloveense vertegenwoordiger aan Jasser Arafat

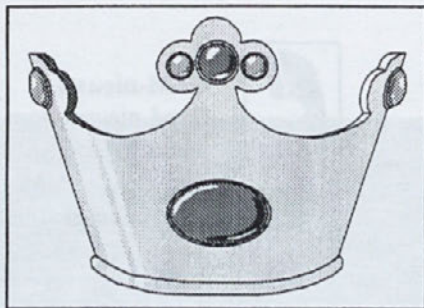
Op zaterdag 11 november heeft de Sloveense ambassadeur in Israël, mevr. Darja Bavdaž-Kuret, gesproken met o.a. Jasser Arafat. Het was het eerste bezoek van een officiële Sloveense vertegenwoordiger aan de Gazastrook. Het gesprek ging o.a. over vrede in het Midden-Oosten.

Tweede McDonald's McDrive geopend

Op 11 november werd in Maribor de tweede McDrive geopend. Deze is te vinden aan Titova Cesta.

Nieuwe wijnkoningin

Op 11 november (Martinovo) werd in Maribor de nieuwe wijnkoningin gekroond. Het is de 22-jarige Mihaela Krsnik uit Doljne Počehove. Zij is vierdejaars studente aan de Hogere Land- en Tuinbouwschool in Maribor. De wijnkoningin wordt elk jaar gekozen door de Organisatie van Verenigde Wijnbouwers uit Maribor.

Sport sport sport sport

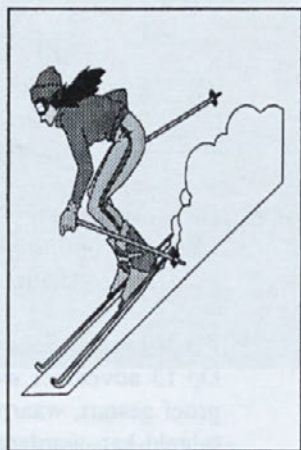

Voetbal

Slovenië speelde op 15 november een EK kwalificatiewedstrijd tegen Kroatië. Het werd 2-1 voor Kroatië. De eindstand in de groep is: 1 Kroatië, 2 Italië, 3 Litauwen, 4 Oekraïne, 5 Slovenië en 6 Estland.

Skiën vrouwen

Op zaterdag 11 november werd in de Franse wintersportplaats Tignes het nieuwe skiseizoen voor de wereldbeker geopend. Als eerste waren de vrouwen aan de beurt, maar na de eerste ronde werd de slalom gestopt vanwege de harde wind. De resultaten van de Sloveense vrouwen: 7de Urska Hrovat en 9de Katja Koren.

Skiën mannen

Zondag 12 november waren de mannen aan de beurt voor de reuzenslalom. De beste Sloveen was Jernej Koblar met een 22ste plaats. Het Sloveense "export-produkt-bij-uitstek", Jure Košir, heeft de tweede afdaling niet gehaald, doordat hij een fout maakte bij de eerste afdaling. De andere Sloveense skiërs Mitja Kunc en Miran Ravter eindigden na de eerste afdaling op de 33ste en 34ste plaats; alleen de beste 30 gingen door naar de tweede afdaling.

GSM-nieuws

Goed nieuws voor bezitters van een GSM telefoon: men kan nu met een GSM telefoon bellen in en rond Ljubljana. Dit is een proef van Mobitel, de Mobiele Telecom van de Sloveense PTT. Men gaat het gebied binnenkort uitbreiden.

Conferentie studenten Management Group

In de week van 6 november vond er in Ljubljana een conferentie plaats van 36 studenten uit 11 landen. Er waren ook studenten aanwezig van de Universiteit van Rotterdam, die nu een uitwisselingsprogramma heeft met de Universiteit van Ljubljana. De andere studenten waren afkomstig uit o.a. Oostenrijk, Duitsland en Scandinavië. De conferentie was georganiseerd door de Management Group Ljubljana en omvatte ook excursies naar diverse bedrijven.

Kort nieuws kort nieuws kort nieuws

Op 13 november was de ambassadeur van Israël voor Slovenië, Josef Govrin, uit Wenen op bezoek bij president Milan Kučan. De volgende dag bracht hij een bezoek aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

De Sloveense minister van Buitenlandse Zaken, Zoran Thaler, was op 16 november op bezoek bij zijn Spaanse collega, Solano. Zij spraken o.a. over het associatieverdrag van Slovenië met de EU.

Proef betalen met chipkaart op tolgeweg

Op 13 november werd er op de tolgeweg tussen Ljubljana en Kranj een proef gestart, waarbij naast met contant geld ook met een chipkaart tolgeld kan worden betaald. Hopelijk zal dit de snelheid van betaling ten goede komen.

Alexander Vink

Dušan Mravlje: De winnaar van de Trans America '95-loop

Een moeilijk te overtreffen prestatie van de 42-jarige man uit Škofja Loka.

Deze loop is alleen voor extreem goede atleten weggelegd. Alleen de fysiek en psychisch sterkste atleten kunnen het aan: 64 etappes van in totaal 4706 km, van Huntigton Beach aan de west- tot New York aan de oostkust van de Verenigde Staten, zonder één dag rust. Dat komt neer op gemiddeld 73 km hardlopend per dag afleggen. Daarbij moesten de lopers vanaf zee-niveau tot aan de bergpas in de Rocky Mountains "klimmen" naar een hoogte van 3642m. Twaalf dagen lang moest men door de woestijn lopen.

Dušan Mravlje had een goede start en reeds halverwege was hij zijn tegenstanders ver vooruit. Uiteindelijk heeft hij gewonnen met ruim 13 uur voorsprong op de tweede geplaatste.

Het record van deze ultramaraton heeft Mravlje verbeterd met niet minder dan 64 uur, hij won 32 van de 64 etappes.

Hij versleet hiervoor 5 paren sportschoenen.

Dušan Mravlje heeft zowel zichzelf als de tegenstanders overwonnen. In het interview met Delo vertelde hij dat hij zich twee jaar heeft voorbereid voor deze ultramaraton. Hardlopend doorkruiste Mravlje Slovenië, hij deed veel aan berglopen, wat in de Rocky Mountains in zijn voordeel bleek te werken.

In de twee maanden van Trans America heeft Mravlje met harde discipline en ascetisch leven de monotonie en de sleur van deze, in mijn ogen, helse beproeving, van de vele etappes weten te overwinnen en heeft zijn grote droom in augustus 1995 bereikt. Gefeliciteerd.

Marjeta Tomšič

Kučan op televisie in Groot-Brittannië en Nederland

In de eerste aflevering van de documentaireserie, van de BBC, over het voormalige Joegoslavië, kwam onder andere de President van Slovenië, Milan Kučan aan het woord.

Deze serie 'The Death of Yugoslavia', wordt in Nederland door de VPRO wordt uitgezonden onder de titel 'Leve het Nationalisme'.

Kučan maakte met Slovenië als eerste kennis met het Servië van Milosević.

Kučan: "Milosević zei dat de Serviërs alle recht hebben hun belangen af te dwingen." Of in Milosević' bewoording: "We doen precies wat we willen, of het nu in strijd met de wet is of niet." Volgens Kučan vindt Milosević dat de Slovenen door hun plotselinge stap naar zelfstandigheid het startschot hebben gegeven voor de crisis, want de Serviërs werden hierdoor alleen maar gesterkt in hun streven de rest van Tito's erfenis te annexeren.

Aan het einde van de eerste aflevering zei Milosević echter wel dat hij niet zover wilde gaan de Slovenen alle schuld te geven voor de ontstane situatie in het voormalige Joegoslavië.

Stian Krook

Slovenië treedt toe tot vrijhandelszone Cefta

Tsjechië, Slowakije, Polen en Hongarije hebben Slovenië geaccepteerd als vijfde lid van de Middeneuropese vrijhandelorganisatie Cefta. Het lidmaatschap wordt beschouwd als een belangrijke vooruitgang in de integratie van Midden-Europa en West-Europa. Aldus de Poolse premier Jozef Oleksy op 11 September in Brno.

Het lidmaatschap van Slovenië zal begin volgend jaar van kracht worden. De drie jaar bestaande vrijhandelszone wil een snelle vermindering van de invoerrechten. Volgend jaar zullen de heffingen op de meeste industrie-goederen worden verminderd, en zullen de invoerrechten voor landbouw-producten worden gehalveerd. Het is de bedoeling dat invoerrechten begin 1998 geheel zijn afgeschaft.

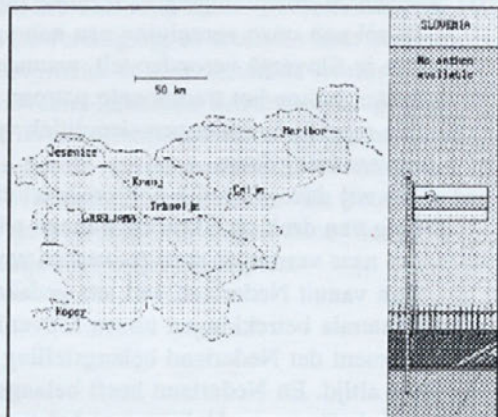
Door deelname aan de Cefta kan Slovenië van deze nieuwe handelsmogelijkheden meeprofitieren.

Stian Krook

Sloveense onafhankelijkheid - vandaag en morgen (III)

Wanneer we spreken over Sloveense onafhankelijkheid, staat vast dat we spreken over iets geheel nieuws. Het is daarom niet vreemd, dat Slovenië haar plaats tussen de andere oudere Europese staten weliswaar heeft ingenomen, maar dat tegelijk sommige vragen nog zonder antwoord zijn. Het hoofdstuk van de buitenlandse betrekkingen is geschreven, maar sommige paragrafen wachten nog op tekstcorrecties.

Zo begint het eerste hoofdstuk met de Europese Unie. Europa wordt niet meer zo geïdealiseerd als in de jaren tachtig, maar de overtuiging blijft dat het lidmaatschap van de Europese Unie voor Slovenië de enige werkelijke optie is voor veiligheid en welvaart. De handel is voor driekwart afhanke-

lijk van de lidstaten van de Europese Unie. Wanneer het huidige voor Slovenië gunstige handelsakkoord met de Europese Unie (gebaseerd op het oude "sui generis"-akkoord tussen de Europese Gemeenschap en voormalig Joegoslavië) afloopt, zullen de gunstige exportvoorwaarden voor Slovenië naar West-Europa vervagen. Juist omdat de Europese Unie dé handelspartner van Slovenië is, zal Slovenië de wetgeving van de EU moeten blijven volgen. Of zij daadwerkelijk lid is (en invloed kan uitoefenen op die wetgeving) of niet, is niet relevant. De conclusie mag zijn, dat het alternatief voor een lidmaatschap van de EU het verblijven aan de periferie van Europa betekent. Het betekent evenwel niet, dat Slovenië overhaast te werk moet gaan en lidmaatschap dient na te streven ten koste van haar economische stabiliteit en politieke integriteit.

Mijn opmerkingen over de relaties tussen Slovenië en haar zuiderbuur Kroatië in het (in mei geschreven en) vorige nummer verschenen artikel zouden de indruk kunnen geven dat perikelen met Kroatië overheersend zijn in het buitenlands beleid van Slovenië. Echter er doen zich grote problemen voor in de betrekkingen met Italië, waarover ik elders in deze LIPA schrijf. Desondanks meen ik op deze plaats nogmaals te moeten aanknopen bij de Sloveens-Italiaanse betrekkingen, tegelijkertijd referend aan mijn eerste bijdrage in deze reeks, waar ik een paar gedachten neerschreef over de rol van onze vereniging.

Wanneer de vereniging haar ontstaansgeschiedenis serieus neemt, wanneer de rol van onze vereniging een natuurlijke anticipatie op de ontwikkelingen in Slovenië veronderstelt, wanneer de vereniging ook een rol wil spelen buiten het traditionele patroon van de "gezelligheidsvereniging", dan mag de irritante pressiepolitiek van Italië jegens Slovenië ons niet onverschillig laten.

Als wij daadwerkelijk niet onverschillig staan jegens de Italiaanse uitoefening van druk op Slovenië kunnen wij verwachten, dat wij ons inzetten om naar vermogen mee te werken aan een oplossing.

Kan vanuit Nederland wel iets gedaan worden, om de spanning in de bilaterale betrekkingen tussen Slovenië en Italië te verminderen? Op het moment dat Nederland belangstelling heeft voor deze beide landen, kan dat altijd. En Nederland heeft belangstelling voor deze landen. Italië is lid van de Europese Unie en een belangrijke economische en politieke partner van Nederland. Slovenië staat al evenzo in de belangstelling, omdat zij een van de landen is, die volgens objectieve criteria het eerst in aanmerking komt voor lidmaatschap van de Europese Unie en daarmee een natuurlijke partner zal zijn van Nederland. Feit is, dat Nederland zich al enige tijd zorgen maakt over de Sloveens-Italiaanse betrekkingen. Op de OVSE-top in Budapest vorig jaar dacht minister van Mierlo hardop na of

de Sloveens-Italiaanse perikelen niet een zaak voor het Internationale Hof van Justitie zou kunnen zijn. In een in september ontvangen schrijven van de heer Blaauw, lid van de VVD-fractie in de Tweede Kamer, brengt hij zijn zorg over de gecompliceerde Sloveens-Italiaanse relaties naar voren. Het zijn twee voorbeelden die duidelijk maken dat het onderwerp ook in Nederland aandacht krijgt.

Toch is die aandacht te weinig. Om een probleem degelijk te kunnen benaderen, is een degelijke analyse vooral noodzakelijk. Dat een dergelijke analyse niet altijd beschikbaar is, blijkt uit het artikel van mevrouw Tromp-Vrkić uit de Internationale Spectator. Enerzijds is het bemoedigend dat de auteur de conclusie trekt, dat Slovenië haar weg naar Europese integratie pas heeft kunnen beginnen na het constitueren van een eigen nationale staat. Anderzijds worden juist op het gebied van de Sloveens-Italiaanse bilaterale betrekkingen faliekant onjuiste interpretaties naar voren gebracht.

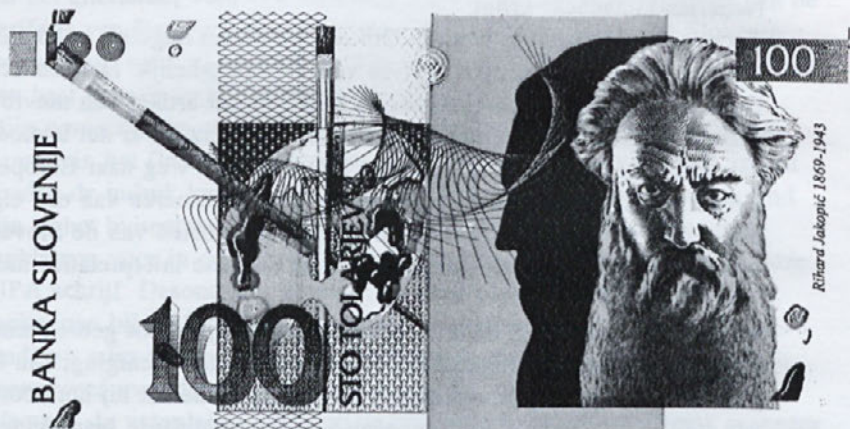
Dat voorbeeld laat mij denken, dat er een tamelijk groot gebrek aan informatie bestaat. Terugkomend op de rol van de vereniging, kan ik mij goed voorstellen dat de vereniging het voortouw neemt bij het doorgeven van informatie over de conflictueuze Sloveens-Italiaanse betrekkingen. Het zou niet de eerste keer zijn dat de vereniging, in concreto haar bestuur, zich wendt tot de Nederlandse overheid. Is men bereid de overheid te vragen wat zij denkt over de Sloveens-Italiaanse betrekkingen? Is men bereid de overheid bezorgdheid over de Italiaanse houding jegens Slovenië uit te laten drukken? Is men bereid om de overheid te voorzien van degelijke informatie over de Sloveens-Italiaanse relaties? En hetzelfde kan gevraagd worden wanneer we "de overheid" vervangen door "het parlement" of "de pers". Met een beetje elan moet het lukken.

Frank van Krevel

(Bovenstaand artikel is de derde van vier bijdragen, de eerste twee verschenen in jrg 4, nummer 2, resp. 3.)

Beroemde Slovenen op Tolar-biljetten: Rihard Jakopič

De eerste drie afleveringen uit de serie over de beroemde Slovenen op de tolar-biljetten gingen over personen uit het verre verleden. Rihard Jakopič, de Sloveense impressionistische schilder wiens afbeelding het 100-tolar-biljet siert, staat ons in de tijd wat dichterbij. Hij is geboren in 1869 en stierf in 1943 in Ljubljana.

Rihard Jakopič leefde in een periode waarin de Sloveense kunst, zowel beeldende kunst als literatuur, door modernisten wordt bepaald. Een tijd waarin het streven naar hogere doelen, zoals didactische of nationale, voorbij is. De kunst is er om kunst te zijn, zelfstandig en met eigen ideeën. De emoties en gevoelens worden vrij geuit.

Één van de eerste vertegenwoordigers van het modernisme was de kunstschilder Anton Ažbè (1862-1905). Na zijn studie heeft hij in München een eigen schildersschool geopend welke in de negentiger jaren van de vorige eeuw al snel beroemd werd.

Ažbè schilderde in die periode zelf niet veel, hij hield zich voornamelijk bezig met het geven van les. Hij legde heel veel nadruk op de theorie en wat dat betreft was hij een goede leraar. Hij achtte het noodzakelijk dat jonge kunstenaars een goede schilderstechniek ontwikkelden, maar hield zich niet bezig met het introduceren van nieuwe kunststromingen.

Deze school was door de jaren heen een trefpunt geworden van jonge Sloveense impressionisten. De één na de ander kwam voor een kortere of langere periode naar de school van Ažbè. Ook Rihard Jakopič heeft op de schildersschool van Ažbè zijn opleiding gehad. De jonge schilders hebben de

ontwikkelingen in de kunst zelf nauw gevolgd en hebben kennis gemaakt met o.a. het Frans en Duits impressionisme.

Rihard Jakopič, die zich later tot de leidende persoonlijkheid tussen de Sloveense impressionistische schilders ontwikkelde, bewonderde in het bijzonder het werk van de Franse impressionisten.

Toch kunnen we stellen dat het Sloveense impressionisme een eigen stijl heeft ontwikkeld met de voor de impressionisten zo karakteristieke beleving van de natuur: Het moment vastleggen waarin de mystiek is gevangen, waarin het licht en de kleuren een stemming, je kunt wel zeggen, een betoverend evenwicht van de emoties tonen.

De innerlijke kracht waaruit Rihard Jakopič zijn schilderijen maakte is immens. Hij heeft veel in de buitenlucht gewerkt. De natuur met haar verschillende stemmingen was een geliefd onderwerp, niet alleen van Jakopič maar ook van anderen impressionisten.

Rihard Jakopič was een uitstekende kolorist. Zijn vertalingen van de indrukken die hij maakte en zijn persoonlijke belevenissen van de omgeving heeft hij op een unieke wijze op het doek gebracht. Zijn wereld ziet er uit als een sluijer geweven van kleuren en licht.

Niet alleen dat Sloveense impressionisme koos een eigen weg, van de vier belangrijkste impressionisten -om ze even te noemen: Rihard Jakopič, Matija Jama, Ivan Grohar en Matej Sternen- heeft ieder zijn eigen techniek ontwikkeld. Toch komen bij ieder van hen de kenmerken van een Sloveense geest naar voren, voor zover men überhaupt kan spreken over een volkskarakter: lyriek, dromerigheid, melancholie.

Het is niet volledig om een schilder op deze wijze te proberen te beschrijven. Jammer genoeg is het niet mogelijk om een foto te plaatsen van een van zijn werken. Door het kopiëren gaat van de kwaliteit dusdanig veel verloren dat het uiteindelijke resultaat de schilder niet waardig is. De kracht van het schilderij zou volledig verloren gaan.

Daarom wil ik, van harte, een bezoek aan de Nationale Galerie in Ljubljana aanbevelen aan iedereen die de Sloveense schilderkunst wil leren kennen. In de collectie van de Nationale Galerie zijn de allerbelangrijkste werken opgenomen. De schilderijen spreken voor zich.

In het kort wil nu ik nog een paar dingen vertellen over de jaren waarin impressionisme zich in de Sloveense beeldende kunst ontwikkelde.

Het lot van de moderne beeldende kunstenaars omstreeks de eeuwwisseling lijkt veel op het lot van vele andere kunstenaars. Het publiek thuis heeft de nieuwe stroming niet geaccepteerd. Onbegrip, afwijzing. Tien jaar heeft het geduurd voordat de deur voor de impressionisten open ging.

Het verloop als volgt: De eerste openbare tentoonstelling in Ljubljana was de

eerste Sloveense kunsttentoonstelling in 1900 in Mestni dom. De meesten van de toen levende kunstschilders en beeldhouwers hebben geëxposeerd, waaronder de impressionisten Ivana Kobilca, Ferdo Vesel, Grohar, Jama, Jakopič en Sternen. Ze waren georganiseerd in Slovensko umetniško društvo (Sloveense kunstenaars vereniging). Rihard Jakopič was de meest opvallende, hij kreeg een leidende positie en heeft deze later ook behouden.

Het materiële succes van deze tentoonstelling was nihil. Des te meer was de moraal geschud. En wat op dat moment belangrijk was: Het publiek heeft kennis genomen van de nieuwe stroming.

Slovensko umetniško društvo heeft nog eens in 1902 een expositie gehouden, de jonge kunstenaars waren sterk vertegenwoordigd. Deze expositie was in Narodni dom en stond in het teken van impressionisme. Ook dit keer werden de werken verscheurd door de kritiek. De materiële positie van de schilders werd daardoor niet rooskleuriger. De leden van de vereniging, die behoorden tot verschillende stromingen, en hiermede in verband verschillende standpunten innamen, gingen na deze expositie uiteen. De jonge kunstenaars hebben besloten om naar het

buitenland te trekken. In het voorjaar van 1904 exposeerden in Wenen: Sternen, Vesel, Berneker, Roza Klein, Jama, Žmitek, Grohar en Jakopič met ongeveer dezelfde werken als in Ljubljana in 1902.

Deze groep heeft zich verenigd in een club - "Sava" genaamd. Hierin waren onder anderen de vier grote Sloveense impressionisten vertegenwoordigd. Het succes was ditmaal groot, nog hetzelfde jaar volgde er een succesvolle expositie in Belgrado met 3 Sloveense schilder-clubs: Sava, Vesna en "niet georganiseerden". Daaropvolgend exposities in Londen, Warschau, Krakow, Triëst.

Rihard Jakopič zelf leefde een tijd op het platteland in Škofja Loka en is in 1906 weer teruggekeerd naar Ljubljana. Hij was zich ervan bewust dat de beeldende kunstenaars in Ljubljana een eigen plek nodig hadden waar ze o.a. een permanente expositieruimte ter beschikking zouden hebben en op deze manier ook een permanent contact met het publiek.

In 1908 begon Rihard Jakopič op eigen risico met de bouw van een kunstpaviljoen. Het ontwerp werd gemaakt door de architect Max Fabiani¹. Reeds in

¹ Max Fabiani: Sloveens architect en urbanist. Hij leefde van 1865 tot 1962. In de periode rond 1890 verbleef en werkte hij in Wenen. Hij behoort tot de meest vooraanstaande architecten van zijn tijd. Karakteristiek voor zijn werk zijn zijn ontwerpen in Ljubljana van na de aardbeving van 1895 in het centrum van Ljubljana en in Bežigrad (een deelge-

1909 werd er de eerste Sloveense expositie gehouden. Verschillende kunstenaars waren er vertegenwoordigd. De impressionisten werden dit keer beter ontvangen. Daarna volgde ieder jaar o.a. minstens één Sloveense expositie. In 1910 werd er een retrospectief-tentoonstelling van de Sloveense schilderkunst gehouden. Dat was het moment waarop het impressionisme definitief werd ontvangen en een eigen plaats kreeg in de Sloveense cultuur.

Het paviljoen van Jakopič is op deze manier een belangrijk kunstcentrum geworden en gebleven voor ongeveer een halve eeuw. In de winter van 1961/62 is de paviljoen helaas gesloopt. Een schets ervan is afgebeeld op de achterkant van het 100-tolar-biljet.

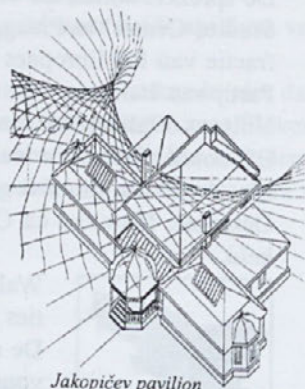
In zijn paviljoen had Rihard Jakopič ook een eigen schilderschool gevestigd. Daar heeft hij les gegeven aan de jonge talenten. Dit allemaal uit zijn diepe overtuiging dat jonge Slovenen de mogelijkheid moeten hebben om een goede

kunstschilders-opleiding 'thuis' te kunnen volgen. Rihard Jakopič heeft zich volledig ingezet voor zijn werk en het voortbestaan van de school. Zijn onderneming was uniek en groeide uit zijn liefde voor de medemens en Sloveense cultuur.

Rihard Jakopič was zowel de geestelijke als organisatorische leider van het Sloveense impressionisme, hij speelde in dat opzicht een grote rol in het integreren van de kunst in het dagelijks leven in Ljubljana. Zijn verdiensten werden bekroond toen Rihard Jakopič op 7 oktober 1938 tot één van de eerste leden van de pas opgerichte Sloveense Academie van Wetenschap en Kunst gekozen werd.

Marjeta Tomšič

Bron: France Stelè, Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih (Mladinska knjiga, Ljubljana 1966), Leksikon (Cankarjeva založba 1988), Likovni umetniki člani SAZU, Ljubljana 1988.

Jakopičev paviljon

meente van Ljubljana).

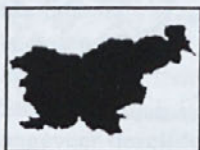
Slovenië, Italië en de EU

Dinsdag 26 september vond in Den Haag een door het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken (NGIZ) georganiseerde discussiebijeenkomst plaats over de uitbreiding van de Europese Unie (EU).

De sprekers waren Dr William Wallace, directeur van het 'Central European Studies Centre' in Praag, en Giorgio La Malfa, Italiaans lid van de liberale fractie van het Europees Parlement en voormalig leider van de Republikeinse Partij van Italië.

Volgens Wallace kunnen niet alle landen die belangstelling hebben voor de EU zonder meer worden toegelaten.

Met de landen die niet geaccepteerd zullen worden in de EU, (Rusland, Oekraïne, Marokko en Cyprus), zal een andere relatie moeten worden ontwikkeld.

Wallace sprak over een viertal groepen landen die ambities hadden voor toetreding tot de EU.

De eerste groep betreft landen die volgens Wallace eenvoudig kunnen toetreden. Het betreft Polen, Tsjechië, Hongarije, **Slovenië** en eventueel Slowakije.

De tweede groep betreft de landen waarvan toetreding tot de EU twijfelachtig is: Estland, Letland en Litouwen.

De derde groep komt (voorlopig) niet in aanmerking. Roemenië, daar dit land geen open economie kent en Bulgarije vanwege de economische wantoestanden die daar heersen.

Als vierde en laatste groep noemde Wallace landen die niet kunnen toetreden tot de EU daar deze landen incompetent zijn. Het betreft Albanië, Macedonië, Bosnië-Herzegovina, Servië en Kroatië.

Volgens Giorgio La Malfa zouden alle landen die de wens uiten lid te willen worden van de EU moeten worden toegelaten.

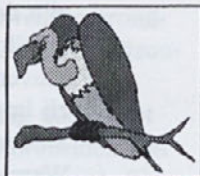
Wel zouden er problemen bestaan die een oplossing behoeven voor toetreding kan worden ingewilligd. Ten eerste de hoge kosten die een uitbreiding van de EU met zich mee brengt. Als tweede bestaan er voorwaarden waaraan de nieuwe lidstaten moeten voldoen, zoals een goede wetgeving en garanties voor de minderheden in deze staten.

Als derde noemde La Malfa dat eventuele (bilaterale) territoriale geschillen dienen te worden opgelost, voordat van toetreding sprake kan zijn.

Italië voorkomt tot op heden de toetreding van Slovenië tot de EU. Het wil

van Slovenië oorlogsschadevergoeding hebben in de vorm van huizen en overige eigendommen die voormalig Sloveense burgers na WOII achterlieten. (Je vraagt je bijna af wie er fout zat in WOII, SK.)

Op de vraag hoe het mogelijk is dat een EU-lid (lees Italië, SK) de toetreding van een nieuw lid (lees Slovenië, SK) blokkeert, om zo conflicten tussen beide landen (in het voordeel van het EU-lid) op te lossen, werd door beide sprekers verschillend gereageerd.

De Italiaan Giorgio La Malfa ontweek de vraag, maar ontkende niet dat Italië gebruik maakt van haar positie tijdens de onderhandelingen met Slovenië. Volgens Wallace is deze gang van zaken niets nieuws. In het verleden werd door EU-leden misbruik gemaakt van hun posities bij de toetredingen van Spanje, Portugal en Griekenland.

Stian Krook

Over "Een nauwe en onrechtvaardige grens" of hoe het buitenlands beleid van Mussolini wordt gereanimeerd

Met belangstelling nam ik kennis van het artikel *Slovenië in het post-Joegoslavisch tijdperk* van mevrouw Tromp-Vrkić, dat in februari in de Internationale Spectator verscheen. Omdat een aantal beweringen in flagrante strijd met de werkelijkheid is, meen ik dat genoemd artikel om een weerwoord schreef.

Skrilje, Buzini, Skodelin en Mlini

In 1994 begon Kroatië met de bouw van een grensoversteekplaats in betwist grensgebied. Als reactie daarop, zo auteur, werd begin oktober in het Sloveense parlement besloten vier kleine gehuchten (Skrilje, Buzini, Skodelin en Mlini) tot Sloveens grondgebied te verklaren.

Genoemde gehuchten worden door Kroatië en Slovenië beschouwd als eigen territorium. Bij de behandeling van de herindelingswet in het Sloveense parlement zijn alle plaatsen, inclusief gehuchten, expliciet genoemd als onderdeel van geherindeelde gemeenten.² Ook bedoelde vier nederzettingen

² Zakon o ustanovitvi obcin ter dolocitvi njohovih obmocij, Uradni List Republike Slovenije, jrg. IV, nr 60, 3-10-1994, blz 3335-3377.

zijn daarin genoemd. Hier gaat het niet om het uitroepen van vier gehuchten tot Sloveens grondgebied, maar om een administratieve handeling. Indien Slovenië de vier plaatsen niet zou hebben genoemd in onderhavige wet, zou zij impliciet bevestigen, dat de vier nederzettingen niet Sloveens zijn. Vanuit Sloveens zicht is dat uiteraard onjuist.

Waarschijnlijk heeft mevrouw Tromp-Vrkić gelijk wanneer zij stelt dat de diplomatieke betrekkingen tussen Kroatië en Slovenië zich nog moeten stabiliseren. De beschrijving van de perikelen tussen deze beide landen vraagt daarom om zorgvuldige bronnenraadpleging. Om die reden is het jammer dat de auteur uitsluitend Kroatische bronnen heeft geraadpleegd. Dat zal ook wel de reden zijn, waarom de auteur spreekt over Sveta Gera. Deze plaats heet namelijk alleen Sveta Gera in de Kroatische pers, Slovenen spreken over Trdinov vrh....

Mussolini, Berlusconi, Dini

De auteur stelt dat de integratie van Slovenië in Europa moeilijker zal zijn, dan die van de Visegrad-landen. Slovenië moet volgens mevrouw Tromp-Vrkić nog voldoen aan belangrijke politieke voorwaarden, zoals de verbetering van de betrekkingen met Italië. Verder wordt gesteld, dat na het uiteenvallen van Joegoslavië, Kroatië en Slovenië nieuwe buurlanden van Italië werden, waardoor ratificatie van de Ossimo-verdragen noodzakelijk werd.

Deze conclusie is pertinent onjuist. Na de ondertekening van de Ossimo-verdragen op 10 oktober 1975 werden de ratificatieakten door beide verdragspartners uitgewisseld op 1 maart 1977 te Belgrado. Na de erkenning van Slovenië door Italië in januari 1992 en het vervolgens aangaan van diplomatieke betrekkingen werd op 31 juli 1992 de successie door Slovenië van de 49 Italiaans-Joegoslavische verdragen door zowel Italië als Slovenië bevestigd. Ook de Ossimo-verdragen maken van deze overeenkomst deel uit. Noodzaak om te onderhandelen over de Ossimo-verdragen is derhalve afwezig.

De Ossimo-verdragen bepalen, zoals de auteur terecht stelt, het Italiaans-Sloveense grensverloop. Daarnaast regelt het de positie van de Italiaanse minderheid in Slovenië en de Sloveense minderheid in Italië. De rechten van beide bevolkingsgroepen waren voor het eerst vastgelegd in het Memorandum van Londen (1954), dat door de Ossimo-verdragen (1975) werd vervangen. De Italiaanse minderheid in Slovenië omvat 3.064 personen (1991) en leeft

aan de Sloveense kust.³ Hun rechten zijn verankerd in de Sloveense grondwet en ca. 25 andere wetten, die de positie van de minderheid op een bijzonder voorbeeldig niveau houden.⁴

De positie van de Sloveense minderheid in Italië, naar schatting 60.000 tot 120.000 personen, is daarentegen bijzonder zorgwekkend.⁵ Voorbeelden zijn de "fusering" van Sloveenstalige scholen en daarmee hun feitelijke opheffing. Dit is een flagrante schending van de geldende verdragen. Ook de overheidsfinanciering van Sloveense instituten in Italië lijdt aan chronische achterstanden, hetgeen de Sloveense instellingen het functioneren bemoeilijkt, zonet praktisch onmogelijk maakt.⁶

Verreweg de meeste bepalingen van de Ossimo-verdragen zijn twintig jaar later nog steeds niet uitgevoerd door Italië. Sloveense minderheidsrechten worden hoogstens gedeeltelijk en slechts in beperkte gebieden van hun autochtone woongebied erkend. Het enige lichtpuntje is de realisering in februari 1995 van de Italiaanse belofte uit 1975 om Sloveenstalige televisie in te voeren. De dagelijkse ca. 20 minuten zendtijd oogt overigens bescheiden vergeleken met de dagelijkse ca. 10 uur Italiaanstalige uitzendingen in Slovenië sinds 1971.

De auteur beweert in haar artikel dat Slovenië dezelfde regeling eist voor de Slovenen in Italië als geldt voor de Duitstaligen in Zuid-Tirol. Dit is onjuist.

³ Algemene volkstelling 1991: De Italiaanse minderheid leeft in 36 lokale bestuursseenheden; in 24 maakt zij 0,0%-3,9%, in 9 4,0%-7,9%, in 3 meer dan 8,0% van de bevolking uit.

⁴ Dhr. Hörnscik, rapporteur aan de commissie juridische zaken en mensenrechten bij de Raad van Europa, nr AS/JUR (44)55, 22-3-1993: "...Slovenia, in my opinion, fully respects the rule of law and fundamental rights and freedoms. The way it protects the rights of minorities is a model and an example for many European states (both East and West)."

⁵ Het Italiaanse overheidsrapport "Primo rapporto sullo stato delle minoranze in Europa" (1994) schat het aantal Slovenen op 71.000-90.000, andere bronnen schatten op 60.000-120.000.

⁶ In 1995 dreigde wegens het Italiaanse financieringsbeleid ontslag voor vele werknemers in Sloveense instellingen. Voor de financiering van Sloveense instellingen over 1995 is eerst in juli 1995 wettelijke basis verschaft.

Slovenië verlangt slechts de uitvoering van wettelijke verplichtingen, die Italië is aangegaan. Onderdeel van die verplichtingen vormt ook het algemeen statuut, dat burgers van Sloveense etniciteit in het gehele autochtone woongebied dezelfde rechten dient te waarborgen. Overigens wordt die specifieke verplichting niet alleen door de verdragen van Ossimo gedictieerd, maar ook door het Statuut van Friuli-Venezia Giulia en Italiaanse jurisprudentie. Italië negeert door haar indolentie en ignorantie jegens deze verplichtingen de eigen constitutionele orde op alle fronten.

"Optanten"

Na de tweede wereldoorlog hebben vele Italianen Slovenië verlaten, "optanten" genoemd. De organisaties van deze vertrokken Italianen, eisen het zgn. "Heimatrecht" en vertonen gelijkenis met de organisaties van de Sudeten in Duitsland. Zo eist Marucci Vascon, parlamentslid voor Forza Italia en actief in "optanten"-organisaties, opheffing van het verdrag van Rome.

De "optanten" waren echter niet uitsluitend Italianen. Onder hen waren ook Slovenen en Kroaten. Zij vertrokken deels om politieke, deels om economische redenen. Het verdrag van Rome (1983) lost dit vraagstuk op door de bepaling, dat Joegoslavië, nu Slovenië, financiële compensatie van 110 miljoen US\$ aan Italië uitbetaalt. Een deel is reeds betaald, echter het resterende bedrag kan Slovenië niet uitbetalen, om de simpele reden dat Italië ondanks Sloveens urgeren, geen bankrekeningnummer ter beschikking stelt. Italië geeft dit nummer niet, omdat zij inmiddels duidelijk heeft laten weten, niet geïnteresseerd te zijn in financiële compensatie. Italië stelt nieuwe eisen: restitutie van eigendommen aan "optanten".

Aan deze nieuwe eisen komt Slovenië niet tegemoet. Niet omdat (zoals de auteur impliceert) buitenlanders volgens de Sloveense wet uitgesloten zijn van eigendom op onroerend goed maar omdat de Italiaanse eis strijdig is met het verdrag van Rome. Wat betreft onroerende goederen, geldt het grondwettelijke verbod op het verweven hiervan slechts gedeeltelijk (alléén voor landbezit).⁷ De Sloveense regering heeft aangekondigd de beperkingen op dit gebied voor buitenlanders op te willen heffen. Dit gebeurt niet op initiatief van Italië, maar vindt plaats in het kader van de harmonisering van de wetgeving met die van de Europese Unie.

Bijzonder is, dat Italië voor "haar optanten" naastingsrecht eist; "optanten" zouden in het door hen verlaten gebied recht hebben om éérst te kopen. Het gaat Italië blijkbaar om het verweven van bepaalde voorrechten en niet om

⁷ Grondwet van de Republiek Slovenië, artikel 68.

aanpassing van de Sloveense wetgeving aan Europese maatstaven.

Italiaans beleid jegens de Slovenen: arrogantie en ignorantie

De Italiaans-Sloveense betrekkingen liggen historisch gevoelig. In 1918 bezette Italië het huidige West-Slovenië. In 1919 werden de eerste Slovenen gedeporteerd, ondermeer met de leuze "Sardinia docet". Kort daarna tijdens het fascisme werd het *Il fascismo di frontiera* ingevoerd, dat wij vandaag "etnische zuivering" zouden noemen.⁸

Uitgaande van de goede wil van Italië en Slovenië zal niemand deze geesten uit het verleden definitief uit de fles willen laten. Toch is het nodig kennis te nemen van genoemde ervaringen, omdat ze in het collectieve geheugen van de Slovenen staan gegrift. Aversie jegens Italiaanse eisen wordt begrijpelijk, wanneer we weten dat Italië voor haar handelen in het verleden nooit excuus aanbood noch "restitutie" verleende, ondanks de grote dimensie van het leed, dat door Italië aan Slovenië is berokkend.

Italië als gouvernante van Slovenië?!

Het werkelijke probleem achter de Italiaans-Sloveense betrekkingen is een heel ander, dan het artikel *Slovenië in het post-Joegoslavisch tijdperk* ons wil verduidelijken. Tijdens elke Sloveense stap op weg naar Europese integratie is van Italiaanse zijde steeds het verlangen naar onderhandelingen over oude verdragen naar voren gebracht.⁹ Ook wanneer het gaat om institutionalisering van samenwerking tussen de Europese Unie en Slovenië, maakt Italië onop-houdelijk het verlangen kenbaar oude verdragen ter discussie te stellen en presenteert dat verlangen vervolgens in de vorm van voorwaarden.

De kernvraag bestaat uit twee delen. Mag Italië bilaterale eisen jegens Slove-nië kracht bijzetten door het blokkeren van samenwerking tussen Slovenië en de EU? Ten tweede: mag Italië haar verplichtingen (het Londense Memorandum, de Ossimo-verdragen en het Verdrag van Rome) terzijde schuiven en deze verdragen, waarin de naoorlogse ordening van ons continent en een van de historisch meest instabiele grenzen is vastgeschreven, ter discussie stellen?

⁸ L.-R.Righi, *Politica di confine*, Trieste 1929; A.Dal Pont en S.Carolini, *L'Italia al confine, 1926-1943*, vol. II, La Pietra 1983; M.Kacin-Wohinz, *Slovenci I Hrvati pod fasisticom Italijom*, in; *Jugoslovenski istorijski casopis*, Zagreb, jrg. XXII, 1987, nr 3.

⁹ Bijvoorbeeld inzake lidmaatschapsprocedures Raad van Europa en Partnerschap voor Vrede.

Bettino Craxi, toenmalig premier, sprak in 1984 in Triëst dat de grens voor Italië "te nauw en onrechtvaardig" was.¹⁰ Dat was het moment waarop Joegoslavië al in problemen verkeerde en eerste barsten begon te vertonen. Het lijkt erop, dat hoe zwakker de buurstaat, hoe veeleisender Italië wordt. Dat zou ook verklaren waarom Italië jegens historisch Italiaans gebied in Frankrijk géén eisen stelt.

Het toegeven aan deze eisen zal geen bijdrage aan grotere stabiliteit in Europa leveren, omdat het Italië zou erkennen als protector van het kleine Slovenië. Het betekent, dat de Sloveense weg naar Brussel via Rome zou lopen onder het motto "eerst aan onze verlangens tegemoetkomen". Slovenië is niet van zins Italië de rol van gouvernante toe te kennen. Daarmee zou het principe van de gelijkwaardigheid tussen Europese partners fundamenteel worden aangetast. De gedachte dat Duitsland, in navolging van Italië, de kwestie van de Sudeten-Duitsers of de kwestie van Silezië en Poznan op gelijke wijze zou kunnen openen, doet huiveren.

Frank van Krevel

Koken met Bojan

Mlinci

Vanaf de Lipa die U nu in handen heeft, zal ik U iedere keer verblijden met een recept van een lekker Sloveens gerecht. Deze keer zal ik U vertellen hoe U mlinci kunt maken. Waarom mlinci, zult U zich wellicht afvragen. Omdat onze penningmeester Stian mlinci verrukkelijk vindt maar niet weet, hoe hij mlinci moet maken. Nu ik dit schrijf bedenk ik opeens, dat ik niet persé diegene hoef te zijn die een keus uit de recepten gaat maken. U kunt, Uw verzoekjes om recepten naar de redactie sturen. Het leukste zou het vinden als U daarbij een aardig verhaaltje naar ons

¹⁰ Bettino Craxi tijdens de Europese verkiezingscampagne in 1984 te Triëst: "confine angusto ed ingiusto".

stuurt. Bijvoorbeeld over hoe U 20 jaar geleden bij Uw oma van die lekkere potica hebt gegeten die echt niemand anders zo lekker kon maken. Of misschien iets over de kruhovi cmoki van Uw tante (als U nog steeds denkt, o wat heerlijk..). Ik zal mijn best doen het recept van Uw keuze te vinden en met een beetje geluk kunt U het lezen in een van de volgende Lipa's. En nu het recept van vandaag - MLINCI!!

Benodigheden:

- 4 ons bloem
- 2 eieren
- een beetje melk
- een klein beetje zout
- een kip

Uit bloem, eieren, melk en zout kneden we een wat harder deeg. Telkens nemen we een stukje van het deeg en op een tafelkleed, waarop we wat bloem hebben gestrooid rollen we dit uit tot een dunne pannekoek. Aan beide kanten goed inprikken met een vork. In een matig verwarmde oven (160-180 C) "drogen" we de mlinci totdat ze hard en mooi geel van kleur zijn geworden.

We kunnen het beste een dubbele hoeveelheid mlinci maken, dan hebben we alvast een voorraad voor de volgende keer. Op een droge plaats kunnen we ze vrij lang bewaren (als de kinderen ze niet eerder opeten).

Als de kip gaar is (natuurlijk eten we mlinci met kip, of kalkoen of met gans), breken we de mlinci in grote stukken en overgieten deze met kokend water. Intussen hebben we de kip (kalkoen of gans) in stukken gesneden en in de oven warm gehouden. De mlinci gieten we na vijf minuten af en scheppen ze in de braadslede waarin we de kip hebben gebraden. Goed door elkaar roeren, in een mooie schaal over-doen, erop stukken kip leggen. Dit gerecht smaakt uitstekend met rode bieten-salade.

Een paar glazen gekoelde witte wijn mogen op onze tafel natuurlijk niet ontbreken. Eet smakelijk.

Bojan Gorički

Kuhajmo z Bojanom

Mlinci

Od Lipe, ki jo imate sedaj imate pred seboj, Vas bom v vsaki naslednji Lipi poskusil razveseliti s kakšnim novim receptom dobre Slovenske jedi. Tokrat Vam bom povedal, kako morate napraviti mlince. Verjetno se boste vprašali, zakaj ravno recept za mlince. Enostavno zato, ker se zdijo našemu blagajniku Stianu mlinci zares fantastični, samo narediti jih ne zna. Sicer pa, sedaj ko to pišem, naenkrat razmišljam o

Stianovi prošnji. Zakaj pa naj bi jaz izbral recepte, mnogo lepše bi bilo, če bi Vi, spoštovani bralci naše Lipe, pisali redakciji. Pišite nam, kakšen recept bi radi prebrali v naši (in Vaši) Lipi. Še lepše pa bi bilo, če bi nam napisali kakšno zgodbo ali anekdoto, povezano z receptom, ki ga želite. Napišite nam, kako neverjetno dobra je bila tista potica, ki Vam jo je spekla Vaša stara mama pred dvajsetimi liti in, ki je nihče na svetu ne zna speči tako božansko dobro. Ali pa o tetinih kruhovih cmokih (še danes se vam sline cedijo, ko se spomnite...). Prav zares se bom potrudil, da bom našel recept, ki si ga želite in z malo sreče ga boste našli v naslednji Lipi. Sedaj pa - MLINCI!

Potrebujemo:

- 40 dkg moke
- 2 jajci
- malo mleka
- malce soli

Iz moke, jajc, mleka in soli napravimo bolj trdo testo. Vsakokrat vzememo košček testa in ga razvaljamo v palačinko. Na obeh straneh jo popikamo z vilicami. V topli pečici (160-180 C) mlince bolj posušimo kot spečemo, da lepo zarumenijo in postanejo trdi. (Seveda Vam ne potrebujem še posebej povedati, da mlince razvaljamo na pomokanem prtju).

Mislím da je najbolje, da napravimo dvojno količino mlincev, tako bomo imeli majhno zalogico za prihodnjí, saj mlince na suhem prostoru lahko še kar precej dolgo hranimo (če nam jih otroci prej ne pojedó).

Ko je kokoš pečena (mlince seveda jemo s kokošjo, ali s puranom ali pa seveda z gosko), nalomimo mlince na večje kose in jih poparimo z vrelo vodo.

Medtem smo kokoš (ali purana ali pa seveda gosko) narezali na kose, ki jih v pečici hranimo na toplem. Po petih minutah mlince odlijemo in jih damo na maščobo v kateri smo pekli kokoš (ali purana ali seveda gosko) in dobro premešamo. Mlince predenemo v lepo skledo, povrh naložimo na kose narezano kokoš (da o puranu ali goski niti ne govorim) in serviramo z rdečo peso. Naj nam na mizi ne manjka dobrega, malce ohlajenega belega vina. Dober tek.

Bojan Gorički

Ladinski Mode

De door ons gevoerde merken garanderen
U exclusieve en betaalbare mode.

o.a. G.Weber - Frankenwälder - Baruch - Kerko - Seda -
Roberto Sarto - Finn Karelia - Marianne Paris.

van Baarelestraat 41 (schuin t.o. Concertgebouw) Amsterdam
telefoon 020 - 679 37 68
Lada de Jong - Sremec

COPY GIGANT
Hogewoerd 4
2311 HM Leiden
Tel: 071-(5)149 555
Fax: 071-(5)122 171

COPY GIGANT
Gangetje 6
2311 ER Leiden
Tel: 071-(5)149 555
Fax: 071-(5)122 171

FACILITEITEN DIE COPY GIGANT U BIEDT

DE DOCUTECH

Dit is een zgn. kopieerstraat met een lengte van 4 meter. Deze hoog volume laserprinter maakt maar liefst 135 prints van 600 Dpi per minuut, een grafische kwaliteit waarbij ook foto's prachtig worden afgedrukt.

Wij leveren u deze prints voor een kopieprijs.

Kopieerafdeling

Drukwerkafdeling
(ook voor dissertaties)

Kleurkopieën

Kopiëren op overheadsheets
(zwart/wit en in kleur, A4 en A3)

Faxservice

Inbindservice

Plastificeerservice

T-shirt bedrukking

Computerafdeling met laserprinters

071 - 5 149 555

Vereniging Vrienden van Slovenië: Wat U moet weten!

De Vereniging Vrienden van Slovenië is opgericht op 7 juli 1991. De Vereniging Vrienden van Slovenië is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, welke zich ten doel stelt met name op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië resp. Nederlanders en Slovenen te bevorderen en zo mogelijk te initiëren en te onderhouden. De Vereniging beschouwt zichzelf als de geëigende plaats voor ontmoetingen tussen Nederlanders en Slovenen. De Vereniging wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats zijn voor de Slovenen in Nederland. (uit artikel 2 van de Statuten)

Bestuur:

Voorzitter

Judith Strohmaier
Riënzistraat 33
2555 JT Den Haag
tel: 070-3685680

Vice Voorzitter

Bojan Gorički
Beethovenstraat 19
4536 AG Terneuzen
tel: 0115-613722

Penningmeester

Stian Krook
Bloemistenlaan 48
2313 BB Leiden
tel: 071-5144233

Secretaris

Siem Edink
Otterlaan 13
2623 CV Delft
tel: 015-2562010

Vesna Marolt
Van Helt Stocadestr. 22-1
1073 JD Amsterdam
tel: 020-6754640

Redactie

Marlien Muuse
Jacob Catsstr. 51
2274 GT Voorburg
tel: 070-3868929

Redactie

Marjeta Tomšič
Van Doesburgstr. 34
3822 ER Amersfoort
tel: 033-4562575

Slovenija

UW VAKANTIELAND

AAN DE ZONZIJDE

VAN DE ALPEN

Verkeersburo Slovenië
Postbus 7105
NL-4330 GC Middelburg
Tel.: 01180-35790
Fax : 01180-39205